

**PHẬT THUYẾT ĐẠI THỪA VÔ LƯỢNG THỌ
TRANG NGHIỆM THANH TỊNH BÌNH ĐẲNG GIÁC KINH**

Người giảng: Lão Pháp Sư Tịnh Không

Tập 96

Thiện Đạo Đại Sư ở trong chú giải “Quán Vô lượng Thọ Phật Kinh” nói với chúng ta: “*Chín phẩm vãng sanh đều là ở duyên ngộ không như nhau*”. Câu nói này có thể dẫn ra căn tánh của năm thừa cũng ở duyên ngộ không đồng nhau. Câu nói này rất hay, đích thực có thể làm phấn chấn lòng người. Chúng ta là người căn tánh hạ liệt, có thể hướng lên trên, có thể y chỉ thiện tri thức, nương vào bạn lành, duyên của chúng ta thù thắng, làm cho căn tánh thấp kém của chúng ta cũng có thể nâng lên đến thượng căn. Thế nhưng gặp duyên không như nhau, chúng ta lại sẽ sanh ra nghi hoặc, đó chính là “*thiện hữu có thể gặp không thể cầu*”. Ta muốn gần thiện tri thức, ta đến nơi đâu để tìm? Ai là thiện hữu? Nếu như chúng ta hướng ngoại mà tìm thì khó. Khó ở chỗ nào? Phật thường nói ngoài tâm mà cầu thì không thể có được. Câu nói này rất sâu, chúng ta luôn luôn là nghe đến câu nói này thì y văn giải nghĩa. “*Ngoài tâm cầu pháp, vô hữu thị xứ*”, tốt rồi, không có chỗ cầu, dứt khoát cũng không cầu. Thế nhưng vẫn có một câu nói: “*Phật thị môn trung, bất xả nhất nhân*”, nếu bạn đem hai câu này liên kết lại thì bạn có chỗ ngộ.

Bạn chính mình chân thật phát tâm, đây là từ bên trong nội tâm mà cầu, không phải từ bên ngoài, tự nhiên được Phật Bồ Tát cảm ứng. Bạn từ bên trong mà cầu là cảm, Phật Bồ Tát liền có ứng. Phật Bồ Tát là bạn lành. Chúng ta muốn cầu thiện tri thức, cầu bạn lành, đây không phải là một phương pháp rất tốt hay sao? Vấn đề là bạn không chịu hướng nội mà cầu, vậy thì không còn cách nào.

Hướng nội mà cầu, làm thế nào mà cầu pháp? Tôi nói với các vị được đơn giản, nói được tường tận hơn một chút là hiểu học, hai chữ này chính là hướng nội mà cầu. Bạn chân thật có tâm hiểu học liền sẽ cảm động Phật Bồ Tát đến giúp đỡ, cảm động tất cả thiện hữu. Bạn không hiểu học, thiện tri thức có tốt hơn, chư Phật Bồ Tát cũng không thể giúp được. Phật pháp là sư đạo. Thế xuất thế gian sư đạo đều là “*chỉ văn lai học, vị văn vãng giáo*”, chỉ cần bạn chính mình chân thật hiểu học thì duyên liền đầy đủ. Bạn thân cận một lão sư tốt, những bạn hữu của vị lão sư tốt này cũng đều là lão sư tốt, những người này thường hay cùng nhau tụ hội, thường hay cùng nhau nói chuyện, cũng sẽ nói đến những học trò mà họ đã tiếp xúc, thái độ tu học của những học trò này, họ cũng thường hay làm đề tài

để nói. Bạn hiếu học, vị thầy giáo này sẽ tán thán bạn, rất nhiều thầy giáo đều nghe nói có một người như vậy. Bạn thân cận thiện hữu, thiện hữu này liền sẽ càng ngày càng nhiều. Như Thiện Tài Đồng Tử 53 lần tham, những vị thầy này, một người giới thiệu cho bạn một người thì sẽ quen biết rất nhiều. Nếu bản thân bạn không hiếu học thì không còn cách nào. Then chốt ở hiếu học. Hiếu học chính là cảm, năng cảm; tất cả thiện hữu đến giúp đỡ bạn, đó chính là năng ứng. Chúng ta học tập phải từ ngay chỗ này mà bắt tay vào.

Trong học tập có thú vui chân thật. Nếu người không có tâm hiếu học, không có hạnh hiếu học, họ không thể hội được. Luận Ngữ, các vị mở ra câu thứ nhất là “*học nhi thời tập chi, bất diệc thuyết hồ*” chính là tán thán hiếu học. Hay nói cách khác, một đoạn nhỏ mở đầu trong Luận Ngữ cùng trong Phật pháp nói thân cận bạn tốt, ý nghĩa là tương đồng. Cảm ứng đạo giao là tự nhiên, thành tựu rồi. “*Phật thị môn trung, bất xả nhất nhân*”, đây là hoằng nguyện của chư Phật Bồ Tát, cũng là bản nguyện của thiện tri thức. Tứ hoằng thệ nguyện các vị đều rất quen thuộc, bản nguyện “*chúng sanh vô biên thệ nguyện độ*”, các Ngài làm sao có thể bỏ đi một người? Ngày nay chúng ta nói không gặp được thiện tri thức, lời nói này là sai rồi. Tại vì sao không gặp được thiện tri thức? Không chịu học. Chân thật hiếu học thì bạn sẽ thường gặp thiện tri thức, ngày ngày cùng ở chung với thiện tri thức, chưa từng rời khỏi thiện tri thức. Tôi nói với mọi người lời này đều là thành thật.

Ngày nay chính tôi có được chút thành tựu nhỏ, không gì khác hơn là hiếu học. Tôi đối với năm dục sáu trần thế gian, loại đời sống hoan lạc này cả đời không hề hưởng thụ qua, cả đời đều ở trong học tập. Khi tôi còn trẻ ưa thích thân cận thiện tri thức; đối với người có đạo đức, người có học vấn, tôi rất là ngưỡng mộ, chỉ cần tôi có chút thời gian, tôi đến thân cận, nghe giáo huấn của họ, cho nên đời sống khi còn trẻ của tôi rất là đơn thuần. Chỗ mà tôi đi đến gần như là có ba nơi cố định. Những vị giáo thọ danh tiếng chỉ cần tôi có thời gian, tôi đến thăm viếng họ. Nơi thứ hai là thư viện, nơi thứ ba là nhà sách, các nơi khác đều không đi. Tôi ở Đài Bắc, ông chủ các nhà sách của Đài Bắc đều quen biết tôi. Tôi xem thấy sách hay thì có thể mang đi, có thể mượn về xem mà không cần phải đóng tiền thế chân. Họ đều biết tôi. Tôi có tiền thì tôi nhất định đến trả cho họ. Họ đều rất ái hộ đối với tôi, chịu hiệp trợ. Trong những khu vui chơi không thể tìm được tôi.

Tôi cũng có một số bạn muốn mời tôi đi xem phim, điều kiện của tôi rất hà khắc, bởi vì xem điện ảnh là thú vui, nếu như chỗ ngồi ở nơi đó vị trí không tốt

thì bị chịu khổ. Điều kiện của tôi nhất định là ngồi ngay trong ba hàng đầu, anh không mua được vị trí này thì không nên mời tôi, tôi sẽ không đi. Hơn nữa, phương tiện giao thông phải thoải mái thì tôi mới chịu đi. Nếu không thì tôi sẽ không đi chịu khổ. Tôi không dễ dàng gì tiếp nhận lời mời của người khác, chính tôi cũng sẽ không mời người khác để đi đến những nơi đó.

Hiếu học là vô cùng quan trọng. “*Học nhi thời tập chi*”, thật có an vui, có niềm vui ở trong đó. Niềm vui này người khác không cách gì nghĩ ra. Đây là đại đạo lý của cảm ứng đạo giao. Nếu như các vị nói không gặp được thiện tri thức thì sai là ở chính mình, quyết định không thể trách người khác.

Bồ Tát Viên giáo đối với cái lý của Viên diệu đã thấu triệt rồi, viên dung rồi. Loại viên này, lý viên dung vi diệu, đều ở trên “*Kinh Hoa Nghiêm*”. “*Kinh Hoa Nghiêm*”, “*Kinh Pháp Hoa*”, “*Kinh Vô Lượng Thọ*” viên diệu đạt đến cùng tột. Cho nên đây là chí thiện, nhà Nho nói “*chỉ ư chí thiện*”, Đại Sư Thiên Thai nói chỗ này cũng có hai cách nói.

Thứ nhất, thuận viên lý của thật tướng, đây là thiện, trái ngược là ác. Lời nói này chúng ta nghe vẫn không dễ hiểu. Chúng ta đổi cách khác mà nói, tùy thuận chân tướng của vũ trụ nhân sanh, đây là thiện. Câu nói này tuy là bạn nghe hiểu rồi, văn tự này dễ hiểu hơn so với Thiên Thai tông nói, thế nhưng cảnh giới nghĩa thú ở trong đây bạn vẫn là không cách gì thể hội. Cái gì gọi là chân tướng vũ trụ nhân sanh? Bạn làm thế nào để tùy thuận nó? Khi tôi vừa hỏi vậy, có lẽ chính là gây sự chú ý của bạn, đề khởi tư duy của bạn, suy nghĩ của bạn. Bạn thử nghĩ xem, cái gì là chân tướng của vũ trụ nhân sanh? Nếu bạn không thể hiểu rõ thì bạn làm sao mà tùy thuận? Đại Sư Thiên Thai nói “*tùy thuận là thiện, trái ngược là ác*”.

Chân tướng của vũ trụ nhân sanh là tướng có thể không (thể là tánh thể), sự có lý không. Đây là từ tổng cương lĩnh, tổng nguyên tắc mà nói. Sau đó mới biết được, hành trì của Phật Bồ Tát chính là tùy thuận, trong tùy thuận có đại an vui, đại tự tại. Xem lại chúng ta, chúng ta hoàn toàn trái ngược với chỗ này, chúng ta không hề hay biết đối với chân tướng sự thật, tuy đã học Phật pháp nhiều năm như vậy rồi, danh từ thuật ngữ có thể ghi nhớ, cũng thường hay nói ở trên miệng, thế nhưng khởi tâm động niệm, lời nói việc làm hoàn toàn trái ngược với đây, không một chút nào có thể tương ứng. Cho nên tu học của chúng ta tuy là dùng hết năm tháng nhưng vẫn là không có được kết quả. Niệm Phật vãng sanh có thể nắm chắc chưa? Có tin tức gì chưa? Tại vì sao tu học công phu không có lực?

Luôn có một đạo lý, luôn có một nguyên tắc, bạn có thể tìm ra được hay không? Dem cái nhân tố không thể thành tựu tiêu trừ thì công phu liền có lực.

Thực tế mà nói, thông thường chúng ta trong lúc giảng dạy, lời khuyên bảo mọi người nói ra thật quá nhiều, đó chính là phải chân thật nhìn thấu, phải buông bỏ, phải đem tâm lý làm một cuộc cải biến lớn. Lúc trước mê hoặc điên đảo, tất cả đều không thuận thật tướng, khởi tâm động niệm đều vì chính mình. Chỉ cần là vì chính mình liền tạo tác vô lượng vô biên nghiệp. Tạo thiện nghiệp thì thọ báo ba đường thiện, tạo ác nghiệp thì thọ báo ba đường ác, tóm lại một câu mà nói là không thể siêu việt sáu cõi luân hồi, không thể siêu việt mười pháp giới, cho nên thấy đều là ác, không phải là thiện. Ý niệm này quả nhiên chuyển đổi lại, niệm niệm vì chúng sanh, không còn vì chính mình. Vì những chúng sanh nào vậy? Vì tận hư không, khắp pháp giới tất cả chúng sanh, vậy thì bạn liền thuận theo lý của thật tướng. Thân thể này của chính chúng ta cũng là một trong vô lượng chúng sanh hư không pháp giới, tuyệt nhiên không hề quên mất đi chính mình. Vì tất cả chúng sanh hư không pháp giới là có bao gồm chính mình ngay trong đó. Thế nhưng nếu như ý niệm của bạn sai, chỉ vì một chúng sanh này mà quên hết đi tất cả, vậy thì hoàn toàn sai, thực tế mà nói, chính mình - chúng sanh này cũng không chắc gì giữ được. Đây là với chân tướng sự thật. Quan niệm ý tưởng hoàn toàn trái ngược, niệm niệm vì pháp giới, niệm niệm vì tất cả chúng sanh, pháp giới tất cả chúng sanh chân thật chính là chính mình, thật là ta. Đây là Đại Sư Thiên Thai nói đối với ý nghĩa thứ nhất Viên giáo Bồ Tát chi thiện.

Ý thứ hai là “*đạt thủ viên lý chi thiện trước chi vi ác*”. Lời nói này rất hay, câu nói này mới chân thật nói đến được cùng tột của Viên diệu. Thông đạt, tường tận, tốt quá! Nếu như thông đạt tường tận mà bạn vẫn còn phân biệt chấp trước thì sai rồi. Bạn còn phân biệt sự thông đạt của bạn, vẫn còn chấp trước sự tường tận của bạn, đó chính là ác, hưởng hồ là thứ khác? Cách nói này chân thật là nói đến tột cùng. Thông đạt đối với chân lý của vũ trụ nhân sanh, không thể phân biệt, không thể chấp trước, hưởng hồ thế xuất thế gian tất cả pháp?

Cái nào là pháp thế gian, cái nào là pháp xuất thế gian? Chúng ta từ chỗ căn bản nhất mà nói, năm giới là pháp xuất thế gian, mười thiện là pháp thế gian. Pháp xuất thế, chư Phật Bồ Tát bắt đầu học từ chỗ nào vậy? Bắt đầu học từ năm giới. Thế gian bao gồm tất cả thiện pháp cũng không rời khỏi mười nghiệp thiện. Cho nên, năm giới mười thiện hợp lại mà nói thì chính là pháp thiện căn bản của thế xuất thế gian.

Chấp tướng mà tu học thì không thiện. Tu học mà không chấp tướng là đại thiện, không luận là chính mình sinh hoạt làm việc đối nhân tiếp vật, trong tự nhiên liền sẽ tương ứng với năm giới mười thiện. Năm giới cùng mười thiện có rất nhiều chỗ gần giống với nhau, rốt cuộc thì phân biệt từ chỗ nào? Xin nói với các vị, trong đây có một khác biệt căn bản, đó chính là năm giới thì từ chỗ thầy dạy mà có được, từ nơi Phật Đà truyền lại cho chúng ta. Tuân theo giáo huấn của Phật Đà, đây là giới. Thiện không nhất định là Phật Đà truyền dạy, nhân thiện thiện nhân đều có thể dạy bảo chúng ta. Đây là chỗ khác biệt của thế và xuất thế gian. Đây là chúng ta nói truyền thừa từ nơi sự tướng, hai chỗ này không như nhau. Nếu như từ chỗ sâu hơn một chút mà nói, năm giới tương ứng với tánh đức, mười thiện tương ứng với tâm thức, chỗ này không như nhau. Mười thiện từ trong ý thức mà lưu xuất ra, năm giới là xứng với tánh đức, từ trong tâm thanh tịnh của tự tánh mà lưu lộ ra. Đây là cội nguồn của nó không như nhau.

Hành trì của Phật Bồ Tát thì năm giới mười thiện là tự nhiên, không có chút tạo tác nào, tuyệt đối không thể nói có tâm phải trì giới, có tâm phải hành thiện. Nếu như có tâm thì cái tâm đó chính là tâm ý thức, là vọng tâm, cho nên là không thiện. Cái tâm vô tâm là chân tâm. Chỗ này rất không dễ gì phân biệt. Từ trong tâm chân thành, tâm chân thành là thanh tịnh, thanh tịnh chính là không có ô nhiễm, cũng chính là nói quyết định không có chấp trước, nó là bình đẳng. Bình đẳng chính là quyết định không có phân biệt, không có vọng tưởng, không có chấp trước, tự nhiên liền sẽ lưu lộ ra. Ngày nay chúng ta nói tất cả chúng sanh là chính mình, ta phải nên làm thế nào đó là đã rơi vào trong ý thức rồi, vậy thì đó không phải là thuần thiện. Phải nên làm như vậy, nói lời thành thật là nhiều nhất cũng chỉ là thiện của Bồ Tát Biệt giáo, đây cũng là đã đưa bạn lên quá cao rồi. Nếu hướng xuống thấp một chút, thực tế mà nói là cái thiện của Bồ Tát Tiểu thừa, bạn vẫn còn có tâm đang làm thiện. Hoàn toàn có ra từ tự nhiên thì mới là chân thiện. Tất cả vì chúng sanh, không chấp cái tướng vì chúng sanh, trên “Kinh Bát Nhã” nói “*Tam luân thể không*”. Chân thật làm đến được tam luân thể không, đoạn ác cũng là tam luân thể không, làm thiện cũng là tam luân thể không thì liền tương ứng với cái lý của Viên diệu. Cái gì gọi là tam luân thể không? Không chấp trước bốn tướng mà trên “Kinh Kim Cang” nói. Đã phá được bốn tướng tức không ngã tướng, không nhân tướng, không chúng sanh tướng, không thọ giả tướng thì chính là tam luân thể không.

Trên “Kinh Kim Cang” nói rất hay, đừng nói là Bồ Tát Viên giáo đã lìa bốn tướng, Tu Đà Hoàn Tiểu thừa cũng không còn chấp bốn tướng, cho nên mới có

thể chúng được quả vị của Tu Đà Hoàn. Lời nói này người sơ học chúng ta luôn luôn là lơ là, luôn cho rằng phá bốn tướng là cảnh giới của Bồ Tát Đại thừa. Lúc mới đầu học Phật tôi cũng có cách nhìn như vậy, luôn cho rằng Bồ Tát Đại thừa mới là như vậy, không hề nghĩ đến Tu Đà Hoàn Tiểu thừa cũng có. Đây chỉ là công phu sâu cạn không đồng mà thôi. Do đây có thể biết, không lìa bốn tướng thì không thể nào có thể siêu phàm nhập thánh. Sơ quả Tiểu thừa gọi là nhập lưu, nhập vào dòng thánh, thành thật mà nói, đó không phải là phàm phu, cho nên tiêu chuẩn tự nhiên có cao đến như vậy. Đây là chúng ta phải nên hiểu, phải tường tận, chúng ta ở ngay trong cuộc sống thường ngày chân thật làm được công phu.

Cái gì là công phu? Lìa tướng là công phu. Mặc áo ăn cơm, đối với người với vật, từ sớm đến tối học lìa tướng. Mọi thứ rõ ràng chính là trí tuệ, tường tận mọi thứ là trí tuệ. Mọi thứ đều không chấp trước là trí tuệ Bát Nhã chân thật, định huệ đều ở ngay trong đó, không chỉ định huệ mà giới-định-huệ tam học viên mãn đầy đủ. Giới là ngừa quấy dứt ác, bạn không có lỗi lầm thì giới đầy đủ. Định, bạn trước giờ chưa từng động tâm thì định đầy đủ. Thế xuất thế gian tất cả pháp mọi thứ tường tận, mọi thứ thấu suốt, đây chân thật gọi là biết dụng công. Chuyển ba độc tham-sân-si thành giới-định-huệ ba học, dùng công hạnh này niệm Phật cầu sanh Tịnh Độ thì làm gì mà không vãng sanh chứ? Không chỉ vãng sanh, mà phẩm vị của bạn cao, quyết định sanh cõi Thật Báo Trang Nghiêm, không thể ở cõi Đồng Cư, cũng không thể ở cõi Phương Tiện Hữu Dư. Đây đều là gặp duyên không như nhau.

Duyên ngày nay của chúng ta có thể nói là rất thù thắng, then chốt các vị không nên quên đi hai chữ “hiếu học”, then chốt ở hiếu học. Đây là Thiên Thai tông nói thiện ác nhân thiên, họ đem thiện ác nói ra sáu loại, đây là nhân. “Quốc độ thô diệu”, đây là nói quả. Thực tế mà nói, chánh báo cũng là quả, ngay chỗ này đã tinh lược bớt đi. Tuy là tinh lược nhưng ý nghĩa đầy đủ, vì sao vậy? Y báo tùy theo chánh báo chuyển, chánh báo nếu không diệu thì y báo làm sao diệu? Chánh báo không diệu thì y báo liền thô. Chỗ này đã nói “Thô diệu” ý nghĩa rất sâu rất rộng, chúng ta phải tỉ mỉ mà thể hội. Chánh báo diệu, chánh báo là nói thân tướng, làm thế nào mới là diệu? Trên Kinh có tiêu chuẩn, 32 tướng tốt 80 vẻ đẹp, đó là diệu. Tại vì sao nhất định phải dùng cái này làm tiêu chuẩn? Ba mươi hai loại tướng hảo, mỗi một loại tướng đều là do nhân thiện mà biến hiện ra, cho nên nó không phải là phước báo, không phải là phước đức, mà là công đức thành tựu. Ý nghĩa thô diệu là từ chỗ này mà định. Nếu như không từ chỗ này mà định, mà từ phước báo thì hiện tại người thế gian tướng mạo đẹp rất nhiều, đó là cái

tướng gì vậy? Phước đức biến ra, không phải công đức. Công đức cùng phước đức có khác biệt. Tướng của họ tuy là tốt, chánh báo tốt, hoàn cảnh y báo cũng không tệ, nhưng bạn tỉ mỉ mà quán sát, tư tưởng của họ, hành vi của họ vẫn cứ là tạo tác rất nhiều nghiệp bất thiện, vậy thì không phải thật diệu. Các vị phải nên biết, tạo tác đại ác mà không có đại phước báo vẫn tạo không thành công. Người có phước đức lớn, giết mấy ngàn người thì họ không bị tù tội. Người không có phước báo, giết một người thì phải bị đi tù, thì phải chịu tử hình. Cho nên chỗ này chúng ta nói đến thô diệu thiện ác của chánh báo, ý nghĩa trong đây rất sâu rất rộng, chúng ta phải có năng lực phân biệt.

Tướng của Phật Bồ Tát không giống như tướng của người thế gian, thế nhưng hiện tại có một số người tạo ra hình tượng của Phật Bồ Tát không hề y theo tiêu chuẩn Phật đã nói trong Kinh. Trong Phật Kinh có một bộ Kinh gọi là “Tạo Tượng Độ Lượng Kinh”. Vào thời xưa, tạo tượng đều y theo tiêu chuẩn này mà tạo, hiện tại thì không y theo. Hiện tại tạo tượng Phật Bồ Tát gọi là nghệ thuật hình người, Phật Bồ Tát cũng biến thành phàm phu, nghệ thuật hình người. Chỗ này chúng ta cần phải tường tận, phải nên biết.

Từ trên hoàn cảnh y báo mà nói, cho dù hoàn cảnh nhỏ của bạn vẫn không tệ nhưng hoàn cảnh lớn không tốt hoặc hoàn cảnh lớn của bạn cũng không tệ, như một thành phố, một khu vực, đây là hoàn cảnh sinh hoạt tương đối lớn không tệ, nhưng cả thầy địa cầu này không tốt thì dù hoàn cảnh nhỏ của chính chúng ta có tốt hơn cũng không thể thoát khỏi một hoàn cảnh lớn này, không thể không bị ảnh hưởng của hoàn cảnh lớn. Chúng ta chỉ biết hưởng thú vui ở trong hoàn cảnh nhỏ hẹp, xem thường đi hoàn cảnh lớn bên ngoài, quên mất đi thì sớm muộn gì cũng phải chịu tai nạn. Chỗ này trong “Kinh Pháp Hoa” nói là “*ba cõi như nhà lửa*”. Nơi ở của bạn không tệ, rất an toàn, nhưng bên ngoài đều là lửa, lửa đang cháy, không bao lâu sẽ cháy đến bên nhà của bạn, bạn chạy không kịp. Chính là đạo lý này. Do đó, nếu chúng ta muốn chính mình trải qua đời sống được hạnh phúc, trải qua được tốt, thì nhất định phải nghĩ đến hoàn cảnh chung quanh của chúng ta, phải nghĩ đến tất cả chúng sanh. Chỉ có tất cả chúng sanh đều trải qua được hạnh phúc thì chúng ta trải qua ngày tháng được tốt mới là thật, mới là hạnh phúc chân thật. Chư Phật Bồ Tát chính là có cách nghĩ như vậy. Tư tưởng, kiến giải, hành trì của chúng ta không thể giống được với Phật Bồ Tát là ở chỗ này.

Thế giới Cực Lạc là tập đại thành tốt nhất ngay trong đại vũ trụ này. Chúng ta từ trong đoạn Kinh văn này cũng có thể thể hội được, Pháp Tạng Tỳ kheo không phải dựa vào không tưởng mà tạo ra Thế giới Cực Lạc, không phải đóng

cửa tạo xe, mà Ngài đến khắp nơi để học tập. Bạn xem, “*bi*” chính là hai trăm mười ức cõi nước chư Phật mà phía trước đã nói. Ý nghĩa chân thật chính là tận hư không khắp pháp giới tất cả thế giới chư Phật, Ngài không để sót một cõi nào, đều đến tham quan, đều đến khảo sát. “*Thủ nhân chi trường, xả nhân chi đoản*”, như vậy mà tạo ra Thế giới Cực Lạc. Tạo ra từ chỗ nào chúng ta có hiểu hay không? Khởi tạo từ tâm địa. Mọi người cũng thường hay nghe được “*tâm tướng sự thành*”. Hay nói cách khác, Pháp Tạng đến tham học là kết tập thiện tâm trong tất cả cõi nước chư Phật, trừ bỏ tất cả ác niệm ác tâm có trong các cõi khác, như vậy mới thành tựu được chánh báo trang nghiêm, thành tựu được y báo trang nghiêm. Ngày nay chúng ta tu học, nhiều nhất là học được cái bên ngoài của người ta, không thể chân thật học được cái thiện tâm, thiện nguyện, thiện hạnh của người ta. Ngay chỗ này không thể không lưu ý, không thể xem thường lướt qua.

Cõi nước chư Phật đều là vi diệu không thể nghĩ bàn. Cõi nước chư Phật so sánh cùng cõi nước chư Phật cũng có thô diệu khác nhau. Đó là do nguyên nhân gì? Nếu như không phải tham học tận hư không khắp pháp giới thì khó. Tất cả chư Phật thành Phật chưa hẳn tham học tận hư không khắp pháp giới. Do đó ở trên lý mà nói, Phật và Phật bình đẳng, Phật Phật đạo đồng, quyết định là bình đẳng, bởi vì kiến tư phiền não và trần sa phiền não đoạn rồi, vô minh cũng phá hết thì làm gì mà không đồng. Thế nhưng nếu không tham học ở tận hư không khắp pháp giới thì tuy công phu đoạn chứng của chư Phật là đồng nhau nhưng tâm nguyện không đồng nhau, do đó trên quả báo vẫn có khác biệt nhỏ. Chúng ta tóm lại có thể nói như vậy, giống nhau điểm lớn, khác nhau điểm nhỏ, vẫn có khác biệt nhỏ. Chỉ có A Di Đà Phật y chánh là cứu cánh viên mãn, vô thượng thù thắng, chính là Ngài chịu nỗ lực đi tham học, chúng ta gọi là hiếu học. Hiếu học cứu cánh viên mãn là Bồ Tát Pháp Tạng, người hiếu học khác đều không thể sánh được với Ngài, Ngài là hiếu học cứu cánh viên mãn, cho nên Thế giới Tây Phương Cực Lạc là kết tập đại thành thiện nhân thiện quả của cõi nước chư Phật. Đây là Ngài tư duy cứu cánh, lý sự nhân quả Ngài đều thông đạt. Cổ đức nói cái cứu cánh này là “*nhất tâm cập báo độ chi chân nhân*”. Câu nói này nói rất hay, cũng chính là tu học của chúng ta nhất định phải làm tâm địa công phu, học thiện tâm thiện nguyện của người ta. Từ thiện tâm thiện nguyện làm công phu chân thật thì thiện hạnh tự nhiên liền sẽ thành tựu. Vậy thì chúng ta ngày nay không đạt đến được cảnh giới của Phật Bồ Tát, chúng ta ra đi tham học, học thiện hạnh của người ta nhưng không làm được thiện tâm thiện nguyện, cũng có thể làm đến

được gần giống, cùng so sánh với người thì không hề thua kém người, trên biểu hiện thì không thua người ta, nhưng trên tâm hạnh thì thua người ta. Nếu như từ nơi tâm hạnh chân thật mà học tập, mà hạ công phu, thì cho dù trên biểu hiện có chút kém khuyết thì cũng không thua kém người. Đạo lý ở trong đây các vị phải tỉ mỉ mà tư duy. Đây là trong tiểu khoa gọi là quán sát, cũng chính là học tập.

* * *

Kinh văn: “**Tiện nhất kỳ tâm, tuyển trạch sở dục, kiết đắc đại nguyện**”.

Đoạn này là chọn lựa. Một lòng “*tiện nhất kỳ tâm*”, một lòng một dạ vì tất cả chúng sanh, không phải là vì một quốc gia, không phải vì một khu vực, không phải vì một đại thiên thế giới, mà là vì tận hư không khắp pháp giới tất cả chúng sanh ở trong đó. Phạm vi chúng sanh bao gồm rất rộng, không phải chỉ tất cả người, tất cả động vật, phạm vi đó nhỏ. Chỗ này trong Phật pháp chúng ta gọi là chúng sanh hữu tình. Ngoài chúng sanh hữu tình ra còn có chúng sanh vô tình. Bản ý của hai chữ chúng sanh này là chúng duyên hòa hợp mà sanh ra hiện tượng thì gọi là chúng sanh. Động vật là chúng duyên hòa hợp mà sanh ra, thực vật cũng là chúng duyên hòa hợp mà sanh ra, khoáng vật vẫn là chúng duyên hòa hợp mà sanh ra, thậm chí đến hiện tượng tự nhiên, có loại hiện tượng nào mà không phải do chúng duyên hòa hợp mà sanh ra chứ? Bồ Tát Pháp Tạng vì tất cả chúng sanh này, không hề nói là chỉ vì chúng sanh hữu tình, viên mãn bao gồm ở trong đó, vì tất cả chúng sanh mà học tập, vì tất cả chúng sanh mà tu hành, vì tất cả chúng sanh mà phục vụ. Cho nên, ý nghĩa của hai chữ chúng sanh bao gồm viên mãn, bao gồm cứu cánh.

“*Tuyển trạch sở dục*”, cái “*sở dục*” này chính là phía trước chúng ta đã nói khai hóa hiển thị cái tướng chân thật. Cái tướng chân thật này chính là pháp môn Tịnh Độ mà Bồ Tát Pháp Tạng đã thành tựu Thế giới Cực Lạc. Ngài đã thành tựu được y báo chánh báo, dùng hai chữ “*Cực Lạc*” để hình dung. Thực tế mà nói, không tìm ra được từ nào tốt hơn để hình dung nó, dùng hai chữ Cực Lạc này để hình dung. Chỗ này là quan niệm lý luận của Ngài, là tâm nguyện của Ngài. Làm thế nào thực tiễn tâm nguyện này? Nguyện vọng này có thể thực tiễn hay không? Phía sau nói “*kiết đắc đại nguyện*”, ở ngay chỗ này nói là nguyện tâm của Ngài thành tựu rồi. A Di Đà Phật kiến tạo đại nguyện của Thế giới Cực Lạc do đây mà ra, giúp cho hư không pháp giới tất cả chúng sanh mỗi mỗi đều bình đẳng viên mãn thành Phật cũng từ ngay chỗ này mà ra. Chỗ này chân thật được gọi là “*vô thượng thù thắng chi nguyện*”. Bởi vì tất cả chư Phật, thực tế mà nói là có thể đều

không hề nghĩ đến có thể khiến cho tất cả chúng sanh bình đẳng thành Phật. Thành Phật luôn là có thứ lớp, luôn là dần dần mà đến, luôn có quá trình, không hề nghĩ đến tất cả chúng sanh có thể bình đẳng thành Phật. Thế nhưng cái bình đẳng thành Phật này đích thực là có thể làm đến được, quyết định không phải là vọng tưởng, mà có lý luận để nương vào. Chỉ cần có lý luận thì trên sự liền có thể làm được. Rất may là Bồ Tát Pháp Tạng Ngài đã nghĩ đến, đã làm một việc tốt chân thật cho tất cả chúng sanh hư không pháp giới, làm ra công hiến vĩ đại chân thật không thể nghĩ bàn. Sự công hiến này của Ngài chính ngay trên bộ Kinh này, có lý luận, có phương pháp, có cảnh giới, hy vọng chúng ta cố gắng chăm chỉ nỗ lực mà tu học.

A Di Đà Phật!

Cẩn dịch: Vọng Tây cư sĩ